

Več podrobnosti o konferenci si lahko preberete na konferenčni spletni strani: <https://www.esconference.org/europe2020/wiki/650138/proceedings>. Naslednja konferenca Partnerstva za ekosistemske storitve bo potekala med 10. in 14. oktobrom 2022 v Heraklionu na Kreti.

Mateja Šmid Hribar

Mednarodni posvet o nasprotju interesov pri uporabi alpskega prostora

Innsbruck, Avstrija, 16.–18. 6. 2021

Pod okriljem Univerze v Innsbrucku oziroma njenega Inštituta za zgodovinske vede in evropsko etnologijo (*Institut für Geschichtswissenschaften und Europäische Ethnologie*) je konec aprila potekal dvodnevni mednarodni posvet, ki je v ospredje postavil različne interese pri uporabi alpskega prostora (uradni nemški in angleški naslov: *Nutzungskonflikte im Alpenraum/Conflicts of use in the Alpine region*). Posvet je bil organiziran v okviru projekta *Issues with Europe: A Network analysis of the German-speaking Alpine Conservation Movement (1975–2005)* (Evropski izzivi: Mrežna analiza okoljskega gibanja v nemško govorečih alpskih deželah (1975–2005)), ki ga financirajo nemška (DFG), avstrijska (FWF) in švicarska (SNF) znanstvena fundacija. Na podlagi poziva za prijavo prispevkov, je bilo za posvet izbranih štirinajst prispevkov – pet iz Švice, štiri iz Avstrije, po dva iz Nemčije in Italije in eden iz Slovenije. Posvet, ki zaradi pandemičnih razmer ni potekal na Univerzi v Innsbrucku, temveč prek spleta, je potekal v nemškem in angleškem jeziku. Prispevki so bili tematsko razdeljeni v štiri »panele«: koncepti, volkovi, kmetijstvo in regionalno planiranje, izven tega okvira pa je bilo predavanje o izsledkih projekta, ki je posvet organiziral.

Pri uporabi alpskega prostora se prepletajo predvsem okoljski, turistični in drugi gospodarski interesi ter interesi transportnega prometa, katerih zahteve in potrebe so pretežno povezane z izven alpskimi težnjami, ki niso vedno v skladu s potrebami lokalnega prebivalstva, ki jim Alpe služijo kot življenjski, kulturni in gospodarski prostor. Niso pa nasprotja interesov prisotna zgolj med »izven« in »notranje« alpskimi težnjami, temveč tudi znotraj teh skupin. Zato ni presenečenje, da so se predstavitve v okviru zgoraj naštetih panelov pretežno posvetile temam, kot so: turizem, promet, energija, okoljevarstvo, kmetijstvo in gozdarstvo ter kultura. Glede okoljevarstva omenimo zgolj primer Tirolske, kjer imajo zaradi stalno naraščajočega prometa proti in iz Italije, že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja prisotna gibanja proti tranzitnemu prometu. V edinem slovenskem prispevku sva Blaž Komac in podpisani (oba ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) na primeru Posočja poudarila preplet interesov glede vodne energije. Alpe so namreč pomemben vodni vir za vodno oskrbo in gospodarstvo, zato jih glede rabe zaznamuje dvojnost. Na eni strani je »neokrnjena« gorska narava (slika 1), na drugi pa stalne težnje po (iz)rabi naravnih virov (slika 2). Vodni potencial v Alpah so že zgodaj uporabili za transport in pridobivanje energije, v zadnjem stoletju predvsem električne. Tudi Posočje je bilo stalen »poligon« za velike hidroenergetske načrte. V 20. stoletju so na srednjem in spodnjem toku Soče v Sloveniji zgradili več hidroelektrarn, ki letno proizvedejo 1150 GWh električne energije. Zaradi ocene, da porabljajo le tretjino razpoložljive energije, pa so stalne težnje po gradnji novih. Prvi načrti segajo v čas pred drugo svetovno vojno, stalna gradbena prizadevanja pa do sodobnosti. Nasproti tem interesom se je oblikovala naravovarstvena zavest ter turistične težnje po izrabi. Daljši povzetek slovenskega predavanja je bil objavljen v Sobotni prilogi časnika *Delo* (31. julija 2021) ter v knjigi *Regionalni razvoj včeraj, danes, jutri* (2021; <https://doi.org/10.3986/9789610505921>) z naslovom »Stoletje (ne)participativnosti: gradnja hidroelektrarn v Posočju«.

Poleg predstavitev udeležencev je bila organizirana tudi zanimiva virtualna ekskurzija oziroma »Sprehod skozi zgodovino doline Inn«, katere lokacije pa bi bilo veliko lepše videti v živo. Prispevki s posvetovanja bodo objavljeni v 27. številki serijske publikacije *Geschichte der Alpen – Histoire des Alpes – Storia delle Alpi* (2022; <https://www.labisalp.arc.usi.ch/en/publicazioni/histoire-des-alpes-storia-delle-alpi-geschichte-der-alpen>).

Matija Zorn

MATIJA ZORN

Slika 1: Neokrnjena gorska narava v Posočju je privlačna za številne turiste – slap Boka.

MATIJA ZORN

Slika 2: Vodni potencial reke Soče je pomemben za pridobivanje hidroenergije – pregrada Ajba, zgrajena za potrebe HE Plave, ki je začela obratovati leta 1940.